

ADMINISTRATĪVĀ APGABALTIESA

Lietas Nr. A420323916
Lietas arhīva Nr. AA43-0163-18/4

[ECLI:LV:ADAT:2018:0219.A420323916.4.L](#)

LĒMUMS

Rīgā

19.februārī

2018.gada

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnese referente Roze Paegle,
tiesneses Irina Kaļiņina un Margarita Osmane,

rakstveida procesā izskatot administratīvās lietas materiālus, kas ierosināta pēc /pers. A/ pieteikuma par Valsts zemes dienesta faktiskās rīcības (atsakot kadastra objekta – zemes vienību ar kadastra apzīmējumiem /kadastra numurs /un /kadastra numurs /– datu reģistrāciju, kā arī atsakot jauna kadastra objekta – nekustamā īpašuma, kura sastāvā ietilptu zemes vienība ar kadastra apzīmējumu /kadastra numurs /– reģistrāciju Kadastra informācijas sistēmā) atzīšanu par prettiesisku, sakarā ar /pers. A/ apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2017.gada 28.marta spriedumu,

konstatēja

[1] Pieteicējs /pers. A/ 2016.gada 28.jūnijā, pamatojoties uz nekustamā īpašuma īpašnieka pasūtījumu, noformēja robežas apsekošanas aktu zemes vienībai ar kadastra apzīmējumu kadastra /numurs /, kā arī robežu noteikšanas aktus zemes vienībām ar kadastra apzīmējumiem /kadastra numurs /un /kadastra numurs /un izgatavoja zemes robežu plānus, situācijas un aprūtinājumu plānus norādītajām zemes vienībām.

Nekustamā īpašuma īpašnieks 2016.gada 13.jūlijā minētos dokumentus iesniedza Valsts zemes dienestam (turpmāk – dienests vai iestāde), lūdzot veikt Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā (turpmāk – Kadastra informācijas sistēma) datu reģistrāciju zemes vienībām ar kadastra apzīmējumiem /kadastra numurs /un /kadastra numurs /un jauna kadastra objekta – nekustamā īpašuma, kura sastāvā ietilptu zemes vienība ar kadastra apzīmējumu /kadastra numurs /, reģistrāciju Kadastra informācijas sistēmā.

[2] Ar dienesta Kurzemes reģionālās nodaļas 2016.gada 27.jūlija lēmumu Nr.9-05-K/64 (turpmāk – 27.jūlija lēmums) atteikta kadastra objektu – zemes vienību ar kadastra apzīmējumiem /kadastra numurs /un /kadastra numurs /datu reģistrācija Kadastra informācijas sistēmā un jauna kadastra objekta – nekustamā īpašuma, kura sastāvā ietilptu zemes vienība ar kadastra apzīmējumu /kadastra numurs /, reģistrācija Kadastra informācijas sistēmā, konstatējot iesniegtajos dokumentos neatbilstības normatīvajos aktos noteiktajām prasībām.

Pieteicējs kā zemes kadastrālajā uzmērīšanā sertificēta persona (mērnieks) apstrīdēja 27.jūlija lēmumu dienesta ģenerāldirektoram.

[3] Ar dienesta ģenerāldirektora 2016.gada 14.septembra lēmumu Nr.2-10/59 (turpmāk – 14.septembra lēmums) 27.jūlija lēmums atstāts negrozīts un labota pārrakstīšanās kļūda minētā lēmuma 2.2.2.apakšpunktā.

Izvērtējot apstrīdēšanas iesnieguma argumentus kopsakarā ar 27.jūlija lēmumā norādītajiem kadastra objektu datu reģistrācijas atteikuma iemesliem, augstāka iestāde secināja, ka pieteicēja iebildumi nav pamatoti, bet 27.jūlija lēmumā ir pareizi konstatēti trūkumi pieteicēja noformētajos mērniecības dokumentos.

[4] Pieteicējs vērsās tiesā ar pieteikumu par dienesta faktiskās rīcības (atsakot kadastra objekta – zemes vienību ar kadastra apzīmējumiem /kadastra numurs /un /kadastra numurs /– datu reģistrāciju, kā arī atsakot jauna kadastra objekta – nekustamā īpašuma, kura sastāvā ietilptu zemes vienība ar kadastra apzīmējumu /kadastra numurs /– reģistrāciju Kadastra informācijas sistēmā) atzīšanu par prettiesisku.

Pieteikumā ietverti turpmāk minētie argumenti.

[4.1] Pieteicējs iebilst pret 27.jūlija lēmuma 2.1.1., 2.1.3. un 2.2.1.apakšpunktā konstatēto, norādot, ka uzmērīamai zemes vienībai ar kadastra apzīmējumu /kadastra numurs /robeža noteikta 1998.gada 11.jūnijā ar ierādīšanas metodi. Robežposmā 2222 - 16 robeža noteikta pa grāvja vidu, bet 16 - 1 robeža noteikta pa sauszemes līniju no robežpunkta uz robežpunktu. Pierobežas zemes vienībām ar kadastra apzīmējumiem /kadastra numurs /un /kadastra numurs /– valsts autoceļam robeža nav noteikta. Robežposmā 1 - 950 ar zemes vienību /kadastra numurs /robežas nosacījums un attēlojums

zemes robežu plānā ir pretrunīgs. 1998.gada 11.jūnija zemes vienības /kadastra numurs /zemes robežu ierādīšanas aktā robeža aprakstīta: pa 4.kat.a/c joslas malu (attālums no ass aktā nav norādīts). Robežpunkta Nr.1 attālums no ceļa ass noteikts 11 m no ceļa ass, bet robežpunkta Nr.2 – 13 m no ceļa ass. Pieteicējs uzskata, ka robežu aprakstā ir pretruna, proti, ja robeža visā garumā gar ceļu nav vienādā attālumā no ceļa ass (pieļaujamo 0,5 m robežās) un robežlīnija ir taisnā līnijā, šāda robeža uzskatāma par robežu pa sauszemes līniju no robežpunkta uz robežpunktu, šādi kā vienlaidus līnija robeža ir attēlota arī zemes robežu plānā. Ja robeža būtu pa ceļa nodalījuma joslas malu, robeža atbilstoši dienesta 1994.gada 26.maijā apstiprināto norādījumu „Tehniskie norādījumi zemes īpašuma (lietojumu) robežu ierādīšanai dabā” 8.3.13.apakšpunktam būtu jāattēlo ar pārtrauktu līniju (svītra 6 mm, intervāls 2 mm). Līdz ar to apvidū atrastās 13,5 m no ceļa ass ierīkotās robežzīmes Nr.1 un 950 (2) nevar tikt uzskatītas par neatbilstošām zemes robežu plānam, un nevar piemērot Ministru kabineta 2011.gada 27.decembra noteikumu Nr.1019 „Zemes kadastrālās uzmērīšanas noteikumi” (turpmāk – noteikumi Nr.1019) 66.punktu. Veicot robežu apsekošanu, ieinteresētās puses – zemes vienības /kadastra numurs /īpašnieks un VAS „Latvijas Valsts ceļi” pārstāvis atzina, ka apvidū atrastās robežzīmes Nr.1 un 950 (2) ir atbilstošas un nemainītas, nevienam pretenziju nebija.

[4.2] Iebildumos pret 27.jūlija lēmuma 2.1.2., 2.1.4., 2.2.2. un 2.2.3.apakšpunktu pieteicējs norāda, ka pierobežojošai zemes vienībai ar kadastra apzīmējumu /kadastra numurs /robeža noteikta 2005.gada 5.jūlijā un uzmērīta ar globālās pozicionēšanas metodi. Robeža ar zemes vienību /kadastra numurs /visā garumā 2220*-2216*-2214 noteikta pa grāvja vidu. Nosakot robežu posmā 2216*-2214, nav ņemta agrāk noteiktā pierobežnieka zemes vienības /kadastra numurs /robeža, kā arī nav uzmērīts un attēlots zemes robežu plānā zemes vienības /kadastra numurs /robežpunkts Nr.16, no kura robeža līdz ceļa malai bija noteikta pa sauszemes līniju no robežpunkta uz robežpunktu. Veicot robežu apsekošanu, netika atrasta zemes vienības /kadastra numurs /robežzīme Nr.2214 (15,5 m no ceļa ass). Veicot robežu uzmērīšanu, tika konstatēta robežas neatbilstība grāvja pagrieziena punktā (robežpunkts Nr.2216*), novietojuma atšķirība ar uzmērīto – 2,67 m, kā arī zemes vienības /kadastra numurs /robežzīmes Nr.2214 koordinātas nobīde no robežlīnijas 16-1 sasniedz 0,58 m. Iepazīstoties ar zemes vienības /kadastra numurs /robežu uzmērīšanas materiāliem, pieteicējs konstatējis, ka zemes vienībai izgatavots zemes robežu plāns ar koordinātu noteiktību 0,5 m. Šāda plāna izgatavošana neatbilst normatīvajiem aktiem. Mērniecības lietā trūkst mērījumu datu, līdz ar to nav zināmas uzmērītās robežpunktu koordinātas, kuras atbilstu normatīvajos aktos noteiktajai precizitātei – 1 cm. Tātad pierobežojošās zemes vienības /kadastra numurs /robežu noteikšana, uzmērīšana, robežu plāna izgatavošana un reģistrācija Kadastra reģistra informācijas sistēmā notikusi, pārkāpjot 2000.gada 4.septembra apstiprinātās „Zemes vienību robežu uzmērīšanas instrukcijas” (Instrukcija) precizētā un papildinātā izdevuma (apstiprināts ar dienesta 2002.gada 17.aprīļa rīkojumu Nr.156) 5.1., 7.2., 10.4.16., 12.2.12., 13.5.7., 13.5.9., 13.5.10., 13.5.15., 13.5.18.apakšpunktu. Zemes vienības /kadastra numurs /mērniecības darbus veikusi dienesta struktūrvienība, pārkāpjot instrukcijā noteiktās prasības, taču dienests informāciju ir reģistrējis Kadastra reģistra informācijas sistēmā.

[4.3] Pieteicējs uzskata, ka dienesta mērniecības praksē līdz 2006.gadam, veicot zemes vienību robežu uzmērīšanas darbus un izmantojot vienfrekvenču globālās pozicionēšanas sistēmas (turpmāk – GPS) instrumentus, visos gadījumos mērījumu precizitāte neatbilst normatīvo aktos noteiktajām prasībām. Tā vietā, lai atzītu šo faktu, proti, ka tādā veidā ir izgatavoti kļūdaini zemes robežu plāni, dienests nepiekrīt tam, ka šādus plānus nevar atzīt par atbilstošiem augstākajām prasībām – kā instrumentāli uzmērītus Latvijas ģeodēzisko koordinātu sistēmā LKS-92 (*minētā sistēma ir pielāgota pasaules ģeodēziskajai sistēmai WGS-84, šīs koordinātu sistēmas pamatā ir Merkatora projekcija (TM)*).

[4.4] Pieteicējs atsauca uz Administratīvā procesa likuma 10.pantu un Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10.panta trešo daļu un norāda, ka dienests norobežojas no atbildības par savas darbības vai bezdarbības sekām, šo seku novēršanas pienākums ir nepamatoti uzlikts visai sabiedrībai, un par dienesta darbinieku pieļauto kļūdu labošanu jāmaksā privātpersonai, kurai pieder kļūdaini uzmērītās zemes vienības. Mērniecības darbi ir komercdarbība, tāpēc izdevumi jāsedz mērniecības darbu pasūtītājiem, lai gan viņi nav vainojami pie agrāk nekvalitatīvi veiktajiem savā īpašumā esošo zemes vienību vai pierobežnieku īpašumā esošo zemes vienību robežu mērniecības darbiem.

[4.5] Dienests, pieņemot pārsūdzēto lēmumu, nav devis pieteicējam pienācīgu iespēju paust savu viedokli un pamatot veiktās mērniecības darbības. Tādējādi netika ievērotas Administratīvā procesa likuma 62.panta pirmajā daļā noteiktās prasības.

[5] Rakstveida paskaidrojumā dienests pieteikumu neatzīst, bet uztur 14.septembra lēmumā ietverto pamatojumu, kā arī papildus sniedz šādu paskaidrojumu.

[5.1] Atbilstoši Ministru kabineta 2012.gada 10.aprīļa noteikumu Nr.263 „Kadastra objekta reģistrācijas un kadastra datu aktualizācijas noteikumi” (turpmāk – noteikumi Nr.263) 5.1.apakšpunktam, 6. un 7.punktam dienesta Kurzemes reģionālā nodaļa izvērtēja pieteicēja sagatavotos dokumentus un konstatēja, ka minētie dokumenti neatbilst noteikumos Nr.1019 un noteikumos Nr.263 noteiktajām prasībām, tāpēc ar 27.jūlija lēmumu tika atteikta kadastra objektu datu reģistrācija Kadastra informācijas sistēmā.

[5.2] Pieteicējs uzskata, ka nekustamā īpašuma /Nosaukums A/ zemes vienības ar kadastra apzīmējumu /kadastra numurs /robežu plāns, kas izgatavots 2005.gada 5.jūlijā, neatbilst normatīvo aktu prasībām, jo minētā zemes vienība instrumentāli uzmērīta, izmantojot vienfrekvenču GPS iekārtu, ar kuru nav iespējams iegūt precizitātes prasībām atbilstošu rezultātu.

Ņemot vērā minēto, zemes vienības ar kadastra apzīmējumu /kadastra numurs /2016.gada 28.jūnija robežas apsekošanas aktā ietvertajā atzinumā norādīts, ka zemes vienības ar kadastra apzīmējumu /kadastra numurs /robežas

noteiktas ar ierādīšanas metodi un robežgrāvja, pa kura vidu noteikta robeža starp zemes vienībām ar kadastra apzīmējumiem /kadastra numurs /u n /kadastra numurs /, kā arī robežpunktu Nr.16 un Nr.1 izvietojums apvidū noteikts pieļaujamās nesaistes robežās, kas neatbilst zemes vienības ar kadastra apzīmējumu /kadastra numurs /robežu plānam.

Noteikumos Nr.1019 nav noteikti (arī spēku zaudējušajos zemes kadastrālo uzmērīšanu regulējošajos normatīvajos aktos nebija noteikti) instrumenti, kādi jāizmanto zemes kadastrālās uzmērīšanas darbos. Dienests nepiekrīt tam, ka, izmantojot vienfrekvenču GPS iekārtu, nav iespējams iegūt precizitātes prasībām atbilstošus rezultātus. Iespējams, ka kļūda varēja rasties tāpēc, ka netika ievērotas visas prasības kvalitatīvai darbu izpildei.

[5.3] Ja mērnieks atzīst, ka robežu plāns ir izgatavots, neievērojot normatīvo aktu prasības zemes kadastrālās uzmērīšanas jomā, mērniekam jārikojas atbilstoši noteikumiem Nr.1019 (*sk. 4.5.nodaļu „Robežas neatbilstības novēršana”*), kā arī saskaņā ar noteikumu Nr.1019 90.punktu.

Pieteikumā norādīts, ka nekustamā īpašuma /Nosaukums A/ zemes vienības ar kadastra apzīmējumu /kadastra numurs /robežu plāns nav izgatavots atbilstoši normatīvo aktu prasībām, tāpēc radusies robežu neatbilstība, taču pieteicējs nav veicis visas normatīvajos aktos noteiktās darbības, lai neatbilstību likvidētu. Tā vietā 2016.gada 30.septembrī pieteicējs ir noformējis atzinumu par robežas neatbilstību un norādījis, ka robežu neatbilstības novēršana sadārdzina mērniecības izmaksas.

[5.4] 2016.gada 1.novembrī dienestā saņemta SIA „Mežaudze” sūdzība par pieteicēja darbību, jo pieteicējs, pretēji minētā pierobežnieka viedoklim, ierīkojis jaunu robežzīmi un zemes robežas neatbilstības novēršanas darbos dabā nav noformējis dokumentu, kurā būtu norādīti zemes īpašnieku viedokļi.

Minētais iesniegums ar 2016.gada 15.novembra vēstuli Nr.2-09/2454 pārsūtīts sertificēšanas institūcijai, kas pieteicējam izsniegusi sertifikātu – Latvijas Mērnieku biedrības Sertifikācijas centram pieteicēja profesionālās darbības izvērtēšanai atbilstoši Ministru kabineta 2010.gada 1.novembra noteikumu Nr.1011 „Personu sertificēšanas un sertificēto personu uzraudzības kārtība ģeodēzijā, zemes ierīcībā un zemes kadastrālajā uzmērīšanā” 48.1.apakšpunktam.

[5.5] Attiecībā uz pieteikumā ietvertajiem iebildumiem par mērniecības kļūdu novēršanu par privātpersonu līdzekļiem dienests norāda, ka ar Ministru kabineta 2005.gada 18.oktobra rīkojumu Nr.674 „Par Valsts zemes dienesta reorganizāciju” no dienesta funkcijām tika izslēgta zemes ierīcības, mērniecības, valsts ģeodēzijas, kartogrāfijas un valsts ģeogrāfiskās informācijas pamatdatu sagatavošanas funkcija. No 2006.gada 1.janvāra VSIA „Latvijas Valsts mērnieks” uzsāka veikt zemes kadastrālo uzmērīšanu par valsts budžeta līdzekļiem bijušajiem īpašniekiem, mantiniekiem, kā arī mērniecības darbus, lai novērstu neprecizitātes dienesta līdz tam veiktajos mērniecības darbos. Laika periodā līdz 2016.gada 1.janvārim dienests ir organizējis zemes kadastrālās uzmērīšanas darbus ar mērķi novērst neprecizitātes iepriekš veiktajos mērniecības darbos. Tādējādi dienests nevar piekrist tam, ka iestāde nav uzņēmusies atbildību par dienesta darbinieku kļūdaiņi izpildītajiem mērniecības darbiem, tomēr prasība par robežu neatbilstības labošanu nevar būt laika ziņā neierobežota. Ņemot vērā īpašnieka pienākumu robežu uzturēšanai un apvidus situācijas izmaiņas, kas var notikt īpašnieka darbības vai bezdarbības dēļ, ir konkrēzējams termiņš, kādā objektīvi var veikt robežu neatbilstības labošanu. Dienests atsaucas uz noteikumu Nr.1019 257.¹punktu un nepiekrīt tam, ka izskatāmajā gadījumā būtu pārkāpti Valsts pārvaldes iekārtas likumā noteiktie principi. Dienests uzskata, ka savas kompetences un normatīvo aktu robežās iestāde ir darījusi visu iespējamo, lai tiktu izlabotas iepriekš pieļautās mērniecības kļūdas.

[5.6] Kadastra datu reģistrācijai vai datu aktualizācijai ir noteikts 10 darbdienu termiņš no brīža, kad dienestā tiek iesniegti zemes kadastrālās uzmērīšanas dokumenti. Minētajā termiņā dienestam ir jāveic iesniegto dokumentu izvērtēšana, kā arī tajos ietverto datu reģistrēšana Kadastra informācijas sistēmā. Savukārt, ja tiek konstatēts, ka tie nevar tikt izmantoti, dienestam jāpieņem atteikuma lēmums, kas ietver arī lēmuma projekta noformēšanu, saskaņošanu, lēmuma parakstīšanu un nosūtīšanu. Tādējādi 10 darbdienu laikā nav iespējams informēt mērnieku par šķēršļiem saistībā ar zemes kadastrālās uzmērīšanas dokumentu izmantošanu kadastra datu reģistrācijai, kā arī saprātīgā termiņā sagaidīt mērnieka sniegto viedokli un vēl izvērtēt mērnieka argumentus. Dienests uzskata, ka mērnieka uzklauššanas pienākums ir izpildīts, jo 14.septembra lēmuma pamatojumā ir sniegti dienesta pretargumenti uz apstrīdēšanas iesniegumā norādītajiem argumentiem.

[6] Ar Administratīvās rajona tiesas 2015.gada 6.maija spriedumu pieteikums noraidīts, pamatojoties uz turpmāk minētajiem motīviem.

[6.1] Tiesa atsaucās uz Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma 3.panta trešo daļu, 10.panta pirmo daļu un 55.panta pirmo daļu, uz Ministru kabineta 2011.gada 20.decembra noteikumu Nr.971 „Valsts zemes dienesta nolikums” (turpmāk – noteikumi Nr.971) 3.1.apakšpunktu, kā arī uz Noteikumiem Nr.263.

Dienesta kompetencē ir veikt visas darbības saistībā ar nekustamā īpašuma objekta noteikšanu un attiecīgi reģistrēšanu Kadastra informācijas sistēmā, izņemot kadastra objekta formēšanas ierosināšanu un zemes vienības vai daļas kadastrālo uzmērīšanu, ko veic zemes kadastrālajai uzmērīšanai sertificēta persona, kura iesniedz dienestā zemes kadastrālās uzmērīšanas dokumentus.

Zemes kadastrālās uzmērīšanas kārtībai un dokumentu saturam ir jāatbilst Ministru kabineta noteiktajām prasībām (*sk. Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma 22.panta 3.punktu un noteikumu Nr.1019*).

Mērniecības dokumentiem jābūt noformētiem atbilstoši noteikumu Nr.1019 prasībām, tiem jāsaturs noteikumos Nr.1019 noteiktā informācija.

Dienesta kā nekustamā īpašuma objekta formētāja kompetencē ietilpst kadastrālās uzmērīšanas dokumentu atbilstības pārbaude tiesību normu prasībām un kadastra datiem attiecībā uz iesniegto dokumentu noformējumu un nepieciešamās informācijas esību. Dienests pārbauda dokumentu saturu noteikumu Nr.263 6.punktā noteiktajā apjomā.

[6.2] Tiesa izvērtēja lietā esošos pierādījumus un atzina, ka dienests, pamatojoties uz pieteicēja noformētajiem zemes kadastrālās uzmērīšanas dokumentiem, ir pareizi konstatējis kadastrālās uzmērīšanas datu pretrunas (neatbilstības) ar aktuālajiem Kadastra informācijas sistēmas datiem.

Atsaucoties uz Noteikumu Nr.1019 90. - 92.punktu, tiesa secināja, ka pieteicējs, konstatējot neatbilstības ierosinātāja vai pierobežnieka zemes robežu plānos, nav ievērojis normatīvajos aktos noteikto kārtību (noteikumus Nr.1019 un noteikumu Nr.263 134.punktu).

Tiesa atzina, ka dienesta rīcība, atsakot kadastra objekta datu reģistrāciju un jauna kadastra objekta reģistrāciju Kadastra informācijas sistēmā, nav atzīstama par prettiesisku, jo lietā konstatētajos apstākļos šāda rīcība atbilst tiesību normām. Likumdevējs ir noteicis kārtību, kādā jānovērš robežu neatbilstības, tāds bijis likumdevēja mērķis. Savukārt atbilstoši administratīvā procesa principiem (tiesiskuma princips – Administratīvā procesa likuma 7.pants) iestādes rīcībai jāatbilst tiesību normām.

Tiesa noraidīja kā nepamatotus pieteicēja argumentus par dienesta ļaunprātīgu rīcību vai apzinātu un valsts pārvaldes principiem pretēju darbību, uzliekot pienākumu privātpersonai veikt ar mērniecību saistīto darbu neatbilstību novēršanu.

Tiesa nekonstatēja apstākļus, kas norādītu uz to, ka iestāde būtu pārkāpusi tiesiskās palāvības principu (*sk. Administratīvā procesa likuma 10.pantu*), procesuālā taisnīguma principu (*sk. Administratīvā procesa likuma 14.¹pantu*) vai valsts pārvaldes darbības principus (*sk. Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10.pantu*).

Tāpat tiesa nekonstatēja dienesta pieļautus būtiskus procesuālos pārkāpumus, jo pieteicēja argumenti ir izvērtēti augstākas iestādes pieņemtajā lēmumā.

[7] Par Administratīvās rajona tiesas 2017.gada 28.marta spriedumu pieteicējs iesniedza apelācijas sūdzību.

[8] Rakstveida paskaidrojumā dienests apelācijas sūdzību neatzīst.

[9] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 282.panta 2.punktu tiesa izbeidz tiesvedību lietā, ja pieteikumu iesniegusi persona, kurai nav tiesību iesniegt pieteikumu.

Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 283.panta pirmajai daļai apgabaltiesa uzaicināja procesa dalībniekus izteikt viedokli par tiesvedības izbeigšanu lietā.

Dienests rakstveidā ir atsaucies uz viedokli, kas sniegts pirmās instances tiesai par tiesvedības izbeigšanu lietā (*lietas 51.-53.lapa*), norādot, ka dienesta viedoklis šajā jautājumā nav mainījies. Mērniekam ir tiesības apstrīdēt 14.septembra lēmumā ietvertos argumentus par dokumentu atbilstību normatīvo aktu prasībām un mērnieka profesionālo darbību.

Pieteicējs paskaidro, ka mērnieks pastarpināti ir privātpersonas pilnvarota persona, kura veic kadastrālās uzmērīšanas darbus, kā arī mērniecības darbu procesā pārstāv privātpersonas intereses saskarsmē ar valsts institūcijām. Praksē dienests atsaka kadastra objekta datu reģistrāciju Kadastra informācijas sistēmā arī tad, ja iesniegtie dati pēc būtības neietekmē reģistrācijai nepieciešamās ziņas. Dienesta lēmumi ietekmē privātpersonas intereses, bet arī mērnieka intereses tiek aizskartas, jo tiek grauta mērnieka reputācija privātpersonas acīs, radot iespaidu, ka mērnieka darbība nav profesionāla. Turklāt tiek ietekmēta mērnieka konkurētspēja, jo privātpersona, saņemot atteikumu, var turpmāk neizvēlēties šā mērnieka pakalpojumus. Pieteicējs uzskata, ka dienesta rīcība neatbilst Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10.panta prasībām.

[10] Pārbaudījusi lietas materiālus, kā arī izvērtējusi procesa dalībnieku viedokļus par tiesvedības izbeigšanu, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka tiesvedība lietā ir izbeidzama.

[11] No lietā esošajiem pierādījumiem apgabaltiesa konstatē, ka pieteicējs (sertificēts mērnieks), pamatojoties uz nekustamā īpašuma īpašnieka pasūtījumu, noformēja zemes robežas apsekošanas aktu, zemes robežu noteikšanas aktus un izgatavoja zemes robežu plānus, situācijas un apgrūtinājumu plānus.

Savukārt dienests, izvērtējot pieteicēja sagatavotos dokumentus, atteica kadastra objektu datu reģistrāciju Kadastra informācijas sistēmā un jauna kadastra objekta reģistrāciju Kadastra informācijas sistēmā, jo iesniegtajos dokumentos tika konstatētas neatbilstības normatīvo aktu prasībām.

Nepiekrītot minētajai dienesta rīcībai, pieteicējs vērsās tiesā ar pieteikumu par dienesta rīcības atzīšanu par prettiesisku.

[12] Apgabaltiesa uzskata, ka vispirms ir jāizvērtē, kādas tiesiskās attiecības Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma izpratnē pastāv starp pieteicēju kā sertificētu mērnieku un dienestu.

Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma 2.pants noteic, ka likuma mērķis ir nodrošināt sabiedrību ar aktuālu kadastra informāciju par visiem valsts teritorijā esošajiem nekustamajiem īpašumiem, to objektiem, zemes vienības daļām un to īpašniekiem, tiesiskajiem valdītājiem, lietotājiem, nomniekiem.

Mīnētā likuma 3.panta pirmā daļa noteic, ka nekustamā īpašuma valsts kadastrs (turpmāk – Kadastrs) ir vienota uzskaites sistēma, kas, realizējot administratīvus, organizatoriskus un tehnoloģiskus procesus, nodrošina datu iegūšanu par valsts teritorijā esošajiem nekustamajiem īpašumiem, to objektiem, zemes vienības daļām un to īpašniekiem, tiesiskajiem valdītājiem, lietotājiem, nomniekiem, kā arī minēto datu uzturēšanu un izmantošanu.

Tā paša panta otrā daļa noteic, ka, lai nodrošinātu Kadastra darbību, tiek uzturēta un pilnveidota Kadastra informācijas sistēma.

Atbilstoši panta trešajai daļai Kadastra informācijas sistēma ir valsts informācijas sistēma, kas satur oficiālus kadastra datus. Tās pārzinis un turētājs ir dienests, kas šajā jomā darbojas saskaņā ar Valsts informācijas sistēmu likumu, Elektronisko dokumentu likumu, Fizisko personu datu aizsardzības likumu un Arhīvu likumu.

Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma 29.panta pirmā daļa noteic, ka zemes kadastrālo uzmērīšanu veic sertificētas personas, kuru civiltiesiskā atbildība par profesionālo darbību ir apdrošināta.

Atbilstoši minētā likuma 24.panta ceturtajai daļai gadījumā, ja tiek veikta zemes kadastrālā uzmērīšana, zemes kadastrālās uzmērīšanas dokumentus kadastra objekta reģistrācijai vai datu aktualizācijai Kadastra informācijas sistēmā iesniedz un dokumentus saņem zemes kadastrālais uzmērītājs uz šā panta pirmās daļas 1., 2., 3., 4., 6., 7., 10. un 11.punktā, otrajā un trešajā daļā minēto personu iesnieguma pamata.

Saskaņā ar noteikumu Nr.971 3.22.apakšpunktu, lai nodrošinātu funkciju izpildi, dienesta uzdevums ir kadastrālās uzmērīšanas un zemes ierīcības metodiska vadība.

Noteikumu Nr.1019 279.7.apakšpunkts noteic, ka mērniekam ir pienākums par saviem līdzekļiem labot pieļautās kļūdas zemes kadastrālās uzmērīšanas datus un dokumentos normatīvajos aktos noteiktajā termiņā un kārtībā. Novērst dienesta teritoriālās struktūrvienības lēmumā par kadastra objekta reģistrāciju vai datu aktualizāciju norādītos atteikuma iemeslus un konstatētās nepilnības, kas saistītas ar mērnieka profesionālo darbību, un atkārtoti iesniegt kadastrālās uzmērīšanas dokumentus dienesta teritoriālajā struktūrvienībā.

Ievērojot minētajās tiesību normās noteikto, secināms, ka aktuālās kadastra informācijas nodrošināšana ir valsts pārvaldes uzdevums un attiecīgi zemes kadastrālā uzmērīšana, kas veikta saskaņā ar Nekustamā īpašuma valsts kadastra likumu, ir atzīstama par sertificētai personai deleģētu valsts pārvaldes uzdevumu (*sk. arī Valsts pārvaldes iekārtas likuma V nodaļu*). Dienests veic kadastrālās uzmērīšanas metodisko vadību, bet mērniekam ir pienākums novērst dienesta norādītos atteikuma iemeslus vai konstatētās nepilnības.

Tas nozīmē, ka sertificēta persona (mērnieks), veicot kadastrālo uzmērīšanu saskaņā ar Nekustamā īpašuma valsts kadastra likumu un tam pakārtotajiem normatīvajiem aktiem, atrodas dienesta funkcionālajā pārraudzībā (*sk. Valsts pārvaldes iekārtas likuma 7.panta pirmo, piekto un septīto daļu*).

Attiecīgi sertificēta persona, veicot kadastrālo uzmērīšanu saskaņā ar Nekustamā īpašuma valsts kadastra likumu un citiem mērniecību regulējošajiem normatīvajiem aktiem, ir atzīstama par iestādei īpaši pakļautu personu, bet iestādes iekšējs lēmums, kas skar iestādei īpaši pakļautu personu nav administratīvais akts atbilstoši Administratīvā procesa likuma 1.panta trešās daļas 2.punktam.

Tādējādi pieteicējs, veicot kadastrālo uzmērīšanu, atrodas dienesta funkcionālajā pārraudzībā, proti, pieteicējs ir uzskatāms par dienestam īpaši pakļautu personu. Līdz ar to apgabaltiesa nevar piekrist viedoklim, ka pieteicējam kā zemes kadastrālās uzmērīšanas dokumentu sagatavotājam būtu tiesības apstrīdēt dienesta lēmumā ietvertos argumentus par zemes kadastrālās uzmērīšanas procesā izgatavoto dokumentu izmantojamību kadastra objektu reģistrācijai kadastra informācijas sistēmā, par iesniegto dokumentu atbilstību normatīvo aktu prasībām un par mērnieka profesionālo darbību.

Pieteicēja kā dienestam īpaši pakļautas personas statuss ir priekšnosacījums tam, lai pieteicēja pieteikumā norādītos iebildumus par dienesta rīcību un par dienesta pieņemtajiem lēmumiem izskatītu valsts pārvaldes iekšienē hierarhiskā kārtībā, proti, izvērtējums par to, vai dienests lēmumā ir pamatoti konstatējis nepilnības, kas saistītas ar mērnieka profesionālo darbību, šaubu gadījumā jāveic dienestā, bet tas nav pārbaudāms tiesā Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā.

[13] Administratīvā procesa likuma 31.panta otrā daļa noteic, ka pieteikumu var iesniegt privātpersona, kuras tiesības vai tiesiskās intereses ir aizskartas vai var tikt aizskartas.

Atbilstoši tiesu praksē nostiprinātajām atziņām subjektīvo publisko tiesību priekšnoteikums ir tiesību norma. Tiesību norma piešķir personai subjektīvās publiskās tiesības, ja:

- 1) tā uzliek pienākumu valsts pārvaldei rīkoties noteiktā veidā;
- 2) šis pienākums kalpo arī individuālai tiesību aizsardzībai;
- 3) persona pieder pie ar normu aizsargāto personu loka.

Ja nav konstatējams neviens no minētajiem priekšnosacījumiem, nav pamata secinājumam, ka personai ir subjektīvās publiskās tiesības (*sk. sal. Augstākās tiesas 2015.gada 20.aprīļa lēmuma lietā Nr.SKA-766/2015 11.punktu, 2013.gada 21.februāra lēmuma lietā Nr.SKA-286/2013 11.punktu un 2011.gada 27.maija lēmuma lietā Nr.SKA-641/2011 6.punktu*).

Ja nav konstatējama tiesību norma, kas pamato personas subjektīvās tiesības, secināms, ka tādas nepastāv (*sk. Augstākās tiesas 2017.gada 19.maija lēmuma lietā Nr.SKA-1140/2017 7.punktu*).

Apgabaltiesa uzskata, ka minētās atziņas ir piemērojamas arī izskatāmajā gadījumā.

[14] Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma 29.panta otrā daļa noteic, ka sertifikātu zemes kadastrālajam uzmērītājam iesniedz vai atsaka izsniegt, sertifikāta darbību aptur vai atjauno, sertifikāta darbības termiņu pagarina vai atsaka to pagarināt un sertifikātu anulē Ministru kabineta pilnvarota sertificēšanas institūcija.

Saskaņā ar šā panta ceturto daļu sertifikāta izsniegšanas un reģistrēšanas, sertifikāta darbības apturēšanas un atjaunošanas, sertifikāta darbības termiņa pagarināšanas un sertifikāta anulēšanas kārtību, sertificēto personu darbības uzraudzības kārtību, civiltiesiskās atbildības apdrošināšanas kārtību un apdrošināšanas līguma minimālo apmēru nosaka Ministru kabinets.

Atbilstoši panta piektajai daļai šā panta otrajā daļā minētos sertificēšanas institūcijas izdotos administratīvos aktus var apstrīdēt dienestā. Savukārt dienesta lēmumu var pārsūdzēt Administratīvajā rajona tiesā Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā. Lēmuma apstrīdēšana vai pārsūdzēšana neaptur tā darbību un izpildi.

Pamatojoties uz Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma 29.panta ceturtajā daļā ietverto deleģējumu, izdoti noteikumi Nr.1011.

Pirmās instances tiesa uzskatīja, ka atteikums reģistrēt vai aktualizēt datus kadastra informācijas sistēmā mērniekam rada tiesiskās sekas Noteikumu Nr.1011 izpratnē, jo mērniekam par profesionālo darbību reglamentējošo normatīvo aktu vai ētikas normu pārkāpumiem ir paredzēta sertifikāta darbības apturēšana uz laiku vai pat sertifikāta anulēšana.

Administratīvās rajona tiesas secinājumiem apgabaltiesa var piekrist tikai tiktāl, ka tad, ja minētie priekšnosacījumi jau ir iestājušies, proti, ja ar Ministru kabineta pilnvarotas sertificēšanas institūcijas lēmumu ir uz laiku apturēta mērnieka sertifikāta darbība vai sertifikāts ir anulēts, ir pamats atzīt, ka mērniekam ir radītas tiesiskās sekas. Norādītajā situācijā mērniekam neapšaubāmi ir subjektīvās tiesības vērsties tiesā ar pieteikumu, bet tiesai ir pienākums pārbaudīt Ministru kabineta pilnvarotas sertificēšanas institūcijas pieņemtā lēmuma tiesiskumu un pamatotību.

Minētie apgabaltiesas apsvērumi ir pamatoti ar turpmāk norādītajām tiesību normām.

Saskaņā ar Noteikumu Nr.1011 48.punktu sertificēšanas institūcija veic sertificēto personu profesionālās darbības uzraudzību, gan izskatot sūdzības par sertificētās personas profesionālo darbību, gan plānveidīgi – vismaz vienu reizi piecos gados – pārbaudot vismaz trīs sertificētās personas veiktos zemes ierīcības, zemes kadastrālās uzmērīšanas vai ģeodēziskos darbus katrā sertificētajā jomā.

Sertificēšanas institūcija atbilstoši pārkāpuma būtībai aptur sertifikāta darbību uz laiku vai anulē sertifikātu, ja sertificētās personas profesionālajā darbībā konstatēts profesionālo darbību reglamentējošo normatīvo aktu vai ētikas pārkāpums (39.punkts).

Lēmumu par zemes ierīcības un zemes kadastrālās uzmērīšanas sertifikāta anulēšanu, sertifikāta darbības apturēšanu uz laiku, atteikumu atjaunot apturēta sertifikāta darbību vai atteikumu pagarināt sertifikāta darbības termiņu var apstrīdēt dienestā, kura lēmumu savukārt var pārsūdzēt administratīvajā tiesā Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā (46.punkts).

Ievērojot minētajās tiesību normās noteikto, secināms, ka dienesta atteikums reģistrēt Kadastra informācijas sistēmā datus par kadastra objektu, kā arī atteikums reģistrēt Kadastra informācijas sistēmā datus par jaunu kadastra objektu, konstatējot neatbilstības iesniegtajos mērniecības dokumentos, vēl pats par sevi nevar būt par pietiekamu pamatu, lai apturētu mērnieka sertifikāta darbību vai anulētu sertifikātu.

Atbilstoši tiesību normās noteiktajai kārtībai sertificētās personas (mērnieka) profesionālo darbību vispirms pārbauda sertificēšanas institūcija, kas lemj par to, vai pārkāpums vispār ir noticis. Dienesta lēmums, ar kuru atteikts reģistrēt datus Kadastra informācijas sistēmā, vien vēl pats par sevi nevar tikt uzskatīts par konstatētu un pierādītu pārkāpumu, par kuru tiesību normās būtu noteikta atbildība – sertifikāta apturēšana vai anulēšana.

Savukārt dienests ir apstrīdēšanas iestāde sertificēšanas institūcijas pieņemtajiem lēmumiem par sertificētās personas sertifikāta apturēšanu vai anulēšanu.

Nemot vērā minēto, šajā gadījumā dienesta atteikumi pieteicējam neradīja tiešas, tūlītējas sekas. Šādas sekas tika radītas tikai zemes īpašniekam (varēja tikt radītas arī zemes tiesiskajam valdītājam), nevis pieteicējam.

Lietā nav iesniegts neviens pierādījums tam, ka dienesta rīcība, kuru vēlas pārsūdzēt pieteicējs, būtu viņam radījusi tiesiskās sekas, tāpēc šajā lietā konstatējos apstākļos pieteicējam nav subjektīvo tiesību iesniegt pieteikumu par dienesta rīcības (atsakoties reģistrēt Kadastra informācijas sistēmā datus par kadastra objektiem – zemes vienībām ar kadastra apzīmējumiem /kadastra numurs /un /kadastra numurs /, kā arī atsakoties reģistrēt Kadastra informācijas sistēmā datus par jaunu kadastra objektu – nekustamo īpašumu, kura sastāvā ietilptu zemes vienība ar kadastra apzīmējumu /kadastra numurs /, un pamatojot šos atteikumus ar konstatētajām neatbilstībām mērnieka noformētajos dokumentos) atzīšanu par prettiesisku.

[15] Pieteicējs uzskata, ka dienests savā darbībā nav ievērojis labas pārvaldības principu, kā arī privātpersonas tiesību ievērošanas principu, turklāt dienesta rīcība, kuru vēlas pārsūdzēt pieteicējs, grauj viņa kā mērnieka profesionālo reputāciju un konkurētspēju.

Iztulkojot tiesību normās noteiktās prasības saistībā ar personas subjektīvo publisko tiesību pastāvēšanu, Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments ir atzinis, ka tiesvedībai jābūt vērstai uz reālu tiesisko interešu aizsardzību, tā nevar būt abstrakta vai tikt izmantota vienīgi principiālai tiesību jautājuma izšķiršanai. Pretējā gadījumā lieta pretēji Administratīvā procesa likuma jēgai (Administratīvā procesa likuma 103.pants, jo īpaši kopā ar 31.panta otro daļu par pieteikuma iesniegšanu individuālu tiesisko interešu aizsardzības nolūkā) būtu nevis individuāla tiesību strīda izšķiršana, bet pārvērstos par abstraktu, hipotētisku tiesību normu piemērošanas strīdu (*sk. Augstākās tiesas 2014.gada 29.decembra sprieduma lietā Nr.SKA-826/2014 7.punktu*).

Atbilstoši juridiskajā literatūrā ietvertajām atziņām tīri saimnieciskas, finansiālas, abstraktas vai sociālas intereses, kuras nav pamatotas ar tiesību normu, nav tiesiskas intereses (*sk. Bērtaite I. 31.panta komentārs. Grām.: Administratīvā procesa likuma komentāri. A un B daļa. Briede J. (Zin. red.) Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2013, 381.lpp.*).

Novērtējot izskatāmā gadījuma apstākļus kontekstā ar pieteikumā norādīto prasījumu un pieteikumā ietvertajiem apsvērumiem, apgabaltiesa atzīst, ka nav konstatējama publisko tiesību norma, pamatojoties uz kuru pieteicējs kā mērnieks būtu tiesīgs pārsūdzēt pieteikumā norādīto dienesta rīcību. Savukārt nekustamā īpašuma īpašnieks attiecīgu pieteikumu nav

iesniedzis.

[16] Tas, ka mērniekam ir pienākums par saviem līdzekļiem labot pieļautās kļūdas, pats par sevi vēl nevar būt par pamatu, lai atzītu, ka mērniekam ir subjektīvās tiesības lietā konstatētajos apstākļos vērsties tiesā ar pieteikumu par dienesta rīcības atzīšanu par prettiesisku. Publisko tiesību normas šādu iespēju neparedz. Turklāt mērnieka profesionālā darbība ir civiltiesiski apdrošināta (*sk. Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma 29.panta pirmo daļu*), bet mērnieks ir uzskatāms par dienestam īpaši pakļautu personu.

Mērnieks kā dienestam īpaši pakļauta persona būtu tiesīgs pārsūdzēt tādu dienesta lēmumu, kas rada mērniekam tiešas un nepastarpinātas (tūlītējas) tiesiskās sekas, t.i., ja dienesta lēmums būtiski ierobežo īpaši pakļautās personas (nevis kādas citas personas) pamattiesības.

Kā jau iepriekš tika norādīts, šajā gadījumā lietā nav iesniegts neviens pierādījums tam, ka ar dienesta pieņemtu lēmumu vai dienesta rīcību tiktu būtiski ierobežotas pieteicēja kā mērnieka cilvēktiesības. Pieteicējs ir norādījis pieteikumā savus apsvērumus par nākotnē hipotētiski iespējamiem aizskārumiem, kas var arī nenotikt.

[17] Saskaņā ar tiesu prakses atziņām situācija, kurā kādai personai nav subjektīvo publisko tiesību izteikt prasījumu, ir nošķirama no situācijas, kurā nevienai personai nav subjektīvo publisko tiesību izteikt prasījumu un līdz ar to prasījums nav izskatāms administratīvā procesa kārtībā. Pirmajā gadījumā tiesai ir pamats pieteikuma nepieņemšanai, jo konkrētajai personai nav subjektīvo tiesību iesniegt pieteikumu, savukārt otrajā gadījumā ir jāatsaka pieteikuma pieņemšana, pamatojoties uz to, ka lieta nav izskatāma administratīvā procesa kārtībā (*sk. Augstākās tiesas 2017.gada 14.septembra lēmuma lietā Nr.SKA-1358/2017 7.punktu*).

Izskatāmajā gadījumā ir iesniegts pieteikums par dienesta atteikumu reģistrēt kadastra objektu datus Kadastra informācijas sistēmā, kā arī par dienesta atteikumu reģistrēt Kadastra informācijas sistēmā datus par jaunu kadastra objektu tāpēc, ka iesniegtajos dokumentos dienests konstatēja neatbilstības normatīvo aktu prasībām.

Apgabaltiesa atzīst, ka šāda satura pieteikumu normatīvajos aktos noteiktajā termiņā un kārtībā vispārīgi varēja iesniegt, taču to būtu bijusi tiesīga darīt cita persona, proti, nekustamā īpašuma īpašnieks vai tiesiskais valdītājs, nevis mērnieks.

Tādējādi, lietā konstatētajos apstākļos secināms, ka pieteicējs ir persona, kurai nav subjektīvo tiesību iesniegt pieteikumu.

[18] Rezumējot visu iepriekš minēto, apgabaltiesa secina, ka tiesvedība ir izbeidzama, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 282.panta 2.punktu.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 284.pantu, ja tiesvedība izbeigta, atkārtota griešanās tiesā pret to pašu atbildētāju par to pašu priekšmetu un uz tā paša pamata nav pieļaujama.

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 282.panta 2.punktu, 283.panta otro daļu un 316.panta pirmo daļu, Administratīvā apgabaltiesa

nolēma

Izbeigt tiesvedību administratīvajā lietā Nr.A420323916, kas ierosināta pēc /pers. A/ pieteikuma par Valsts zemes dienesta faktiskās rīcības (atsakot kadastra objekta – zemes vienību ar kadastra apzīmējumiem /kadastra numurs /un /kadastra numurs /– datu reģistrāciju, kā arī atsakot jauna kadastra objekta – nekustamā īpašuma, kura sastāvā ietilptu zemes vienība ar kadastra apzīmējumu /kadastra numurs /– reģistrāciju Kadastra informācijas sistēmā) atzīšanu par prettiesisku.

Lēmumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamentā 14 dienu laikā no lēmuma pieņemšanas dienas, iesniedzot blakus sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesnese referente	R.Paegle
Tiesnese	I.Kaļiņina
Tiesnese	M.Osmane